

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. András Ferenc ügyvéd által képviselt felperesnek a főosztályvezető jogtanácsos által képviselt Regionális Egészségbiztosítási Pénztár alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon 19.M.934/2007. szám alatt indított és a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 19.M.934/2007/12. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2009. március 9. napján tartott tárgyaláson meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 19.M.934/2007/12. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - 15 nap alatt - 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült illetéket a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes a s.-i F. Hotelben alkalmi munkavállalóként foglalkoztatta 2005 szeptemberétől O. R.-t eleinte takarító (szobalány), majd kézilány (konyhalány) munkakörben. 2005. október 29-én a hotelben orvos találkozó volt és aznapra magyaros estét is szerveztek, emiatt a konyhán sok volt a munka. O. R. segíteni szeretett volna a felszolgálóknak azzal, hogy a kifogyóban lévő evőeszközöket az étteremben utántölti. Ennek érdekében megfogta a korábban elmosogatott és még vizes evőeszközöket, kilépett a közlekedőbe, ott megcsúszott, elesett. Lábán az általa munkahelyre vitt, a munkáltató által megkövetelt váltópapucs - biopapucs - volt. A baleset következtében a bal kéz zúzódását és kulcscsont sérülést szenvedett, amelynek eredményeként nyújtott egészségbiztosítási ellátások összege 126.934 forint.

Az egyéni védőeszköz juttatás rendjét a felperesnél a munkavédelemmel megbízott E. Kft. készítette el és a konyhai dolgozók (szakács, kiségitő) munkakörre vonatkozó részében lábvédő eszközként került feltüntetésre a magas szárú védőcipő és a gumicsizma. A konyhai tevékenységek felsorolása mellett szerepel, hogy mely tevékenységnél milyen típusú védőeszközt kell viselnie a munkavállalónak. Így: láb sérülésének veszélye esetén van előírva a magas szárú védőcipő, vízben állva, vizes közegben végzett munka esetén pedig a gumicsizma viselése. A baleset helyszínén a konyhai rész korszerű padlózattal van ellátva, amely speciális kiképzésű, a padló abban az esetben is, ha víz kerül rá, csúszásmentes marad. A konyha előtti közlekedő helyiség általános, gránitörleményes járólappal van borítva. A konyhalányoknak időnként abból a célból, hogy bizonyos anyagokat behozzanak a konyhába, a közlekedő helyiségen is át kell menniük, nem feladatuk azonban, hogy az étteremben lévő evőeszköz tárolókat feltöltsék, az a felszolgálók munkaköri kötelessége.

A Fővárosi és Pest Megyei Egészségbiztosítási Pénztár 2006. december 5-én fizetési meghagyást bocsátott ki a felperessel szemben, amelyben az O. R. balesetével összefüggésben felmerült egészségbiztosítási ellátások és kamatai megtérítése címén összesen 131.577 forint megfizetésére kötelezte a munkáltatót. A fizetési meghagyás indokolása szerint a kötelezett a kötelező egészségbiztosítási ellátásról szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (Ebtv.) 67. §-a alapján felelősséggel tartozik az üzemi baleset miatt felmerült egészségbiztosítási ellátások költségeiért, mert nem biztosított megfelelő egyéni védőeszközt a munkavállaló részére és ezért a sérült a vizes, szennyezett padlózaton elcsúszott, nem volt biztosított a csúszásmentes közlekedési út, vagyis nem tartotta be a kötelezett a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) 36. § (1), 40. § (1) és 54. § (7) bekezdés b) pontjában írt rendelkezéseket.

A kötelezett a fizetési meghagyás ellen keresettel fordult a munkaügyi bírósághoz, amelyben az Mvt. 60. § (1) bekezdése, valamint az Ebtv. 68. § (1) és (2) bekezdése, továbbá 76. § (3) bekezdése alapján a fizetési meghagyás hatályon kívül helyezését kérte. Vitatta keresetlevelében a balesetért fennálló megtérítési kötelezettségét, mert álláspontja szerint a padlózaton a járás biztonságát nem veszélyeztette, a sérült feladataihoz nem tartozó tevékenységet végzett és eközben érte a baleset, nem nyert bizonyítást megítélése szerint az esés konkrét oka sem.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 19.M.934/2007/12. számú, 2008. április 30-án kelt ítéletével az alperes 1610-20-5/2006. számú fizetési meghagyását hatályon kívül helyezte. Megállapította, hogy a le nem rótt kereseti illeték, valamint a felmerült költség (tanúdíj) a magyar államot terheli.

A munkaügyi bíróság ítéletének indokolásában idézte az Ebtv. 67. §-ában, az Mvt. 2. § (2) bekezdésében, a 36. § (1) bekezdésében és a 40. § (1) bekezdésében írt rendelkezéseket, valamint a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának 25. számú állásfoglalásában írt okfejtését. Ezen túlmenően utalt az Mt. 103. §-ában megfogalmazott rendelkezésre is.

A munkaügyi bíróság ítéletének indokolása szerint a Pp. 336/A. § (2) bekezdése alapján a perben az alperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy a baleset azért következett be, mert a felperes nem biztosított megfelelő egyéni védőeszközt (védőcipőt) a munkavállaló részére, továbbá hogy a munkáltató nem biztosított csúszásmentes közlekedési utat. A bíróság széles körű bizonyítást folytatott le tanúk kihallgatásával és ebből a rendelkezésre álló bizonyítási anyagból azt nem lehetett megállapítani, hogy a sérült mi miatt csúszott meg. Csupán a sérült írásbeli nyilatkozata tartalmazta azt, hogy a padlózat vizes, szennyezett volt, utóbb már csak a padló vizességére emlékezett vissza, ezt pedig további tanú vallomása nem támasztotta alá. A tanúként kihallgatott főszakácsnak csupán feltételezése volt az, hogy vizes volt a kövezet, ha pedig az vizes volt, akkor a vizesedés a sérült által szakszerűtlenül vitt vizes evőeszközök miatt következett be. Ezért ítéleti bizonyossággal nem lehetett megállapítani azt, hogy a baleset a munkáltatónak azon magatartására lett volna visszavezethető, hogy nem biztosította a csúszásmentes közlekedési útvonalat. A konyhai dolgozó munkakörre ugyan bizonyos lábvédő, kézvédő eszközök, védőruhák meghatározásra kerültek és maga a felperes írta elő ezeknek viselését, azonban azokat csak megfelelő tevékenység folytatása esetén kell a munkavállalónak viselnie. A kisegítő munkát végző konyhalánynak folyamatosan sem a gumicsizmát, sem a magas szárú védőcipőt nem kellett viselnie és nem volt megbízva azzal a feladattal, aminek elvégzése közben a baleset bekövetkezett. Mindezekre figyelemmel a Pp. 339. § (1) bekezdése alapján helyezte hatályon kívül a fizetési meghagyást, megállapítva, hogy a munkáltató felperes részéről munkavédelmi szabályszegés nem történt.

A munkaügyi bíróság ítélete ellen a Pp. 270. § (2) bekezdése alapján az alperes felülvizsgálati kérelemmel élt jogszabálysértésre való hivatkozással. Álláspontja szerint a munkaügyi bíróság megsértette az Ebtv. 67. §-ában, az Mvt. 36. § (1) bekezdésében, 42. § b) pontjában, 54. § (7) bekezdés b) pontjában, valamint a Pp. 164. § (1) bekezdésében és a Pp. 206. § (1) bekezdésében írt rendelkezéseket. A munkaügyi bíróság az alperesi álláspont szerint a bizonyítékok mérlegelése során helytelen következtetésre jutott.

Az alperes felülvizsgálati kérelmének indokolásában hivatkozott

arra, hogy a felperesi hotelben csak a konyhai rész volt speciális csúszásmentes padlózattal ellátva, a konyha előtti közlekedő folyosó az általános gránitörleményes járólappal volt borítva. A sérültnek munkaköréből adódóan rendszeresen el kellett hagynia a konyhát és akkor ezen a közlekedő folyosón keresztül kellett közlekednie. Megítélése szerint közömbös az, hogy a padlózaton volt-e valamilyen szennyeződés, vagy csupán vizes volt, jelentősége csak annak volt, hogy azon a sérült megcsúszott, tehát az nem felelt meg a biztonságos közlekedés követelményeinek. A sérült a bíróság előtt tett vallomásában kifejezetten akként nyilatkozott, hogy a folyosórész szárazon is csúszott egy kicsit, azonban vizesen kifejezetten csúszóssá vált. Ezen túlmenően nem biztosított megfelelő egyéni védőeszközt, védőcipőt sem a felperes a munkavállaló részére, saját lábbelijét használta, jóllehet az egyéni védőeszközökre vonatkozó juttatási rendből kitűnt, hogy a sérült munkakörében magas szárú védőcipő viselése lett volna számára kötelező. A főszakács tanúvallomásából is csak arra a következtetésre lehetett jutni, hogy konyhai kiegészítőknek kötelező a csúszásmentes, zárt lábbeli viselése, papucsban nem végezhetett volna munkáját. Nem tartja elfogadhatónak az alperes a munkaügyi bíróság azon megállapítását sem, miszerint a baleset egy olyan munkafolyamat végzése során következett be, amelynek végrehajtására a felperes nem utasította munkavállalóját és amely a munkaköri leírásában nem szerepelt. Utalt az alperes arra, hogy a sérültnek munkaköréből eredően is feladata volt időnként a konyhából kilépni és ekkor azon a folyosó részen kellett közlekednie, ahol a baleset történt.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a munkaügyi bíróság ítéletének hatályban tartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az alperes a jogszabálysértést lényegében abban jelölte meg, hogy a munkaügyi bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékokat nem a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint mérlegelte, így téves következtetés alapján hozta meg ítéletét, vagyis a szabad mérlegelést támadta. Felülvizsgálati kérelmében hivatkozott arra is, hogy ezen mérlegelési jogkörében eljárva végül is tévesen alkalmazta a munkaügyi bíróság a munkavédelmi törvényben foglalt szabályokat, illetve az egészségbiztosításról szóló törvényben írtakat, és helytelenül értékelte a jogsértések jogkövetkezményeit.

A Pp. 270. § (1) bekezdése szerint a jogerős ítélet felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni. A Pp. 275. §-ának (1) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság a

felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján dönt, a felülvizsgálati eljárásban azonban a bizonyítékok felülmérlegelésének, továbbá bizonyítás felvételének nincs helye. Ezért a Legfelsőbb Bíróság azt vizsgálta, hogy milyen bizonyítékok álltak a munkaügyi bíróság rendelkezésére döntése meghozatalakor és azokat okszerűen mérlegelte-e. A bizonyítási eljárás során a feleket megillető rendelkezési jog érvényesül. A felek azok akik jogosultak és egyben kötelesek is arra, hogy az ügy eldöntéséhez szükséges bizonyítékaikat rendelkezésre bocsássák, bizonyítási indítványukat előterjesszék és viseljék annak következményét, ha ennek a kötelezettségüknek nem a törvényben előírt módon, vagy sikertelenül tettek eleget. A bíróság feladata ebben a körben a jóhiszemű joggyakorlás követelményének biztosításán túl, a bizonyítási kötelezettséggel összefüggő, kötelező előzetes tájékoztatásra korlátozódik. A bíróság jellemzően nem rendelhet el hivatalból bizonyítást. Mindebből következően kell érvényre juttatni a Pp. 164. § (1) bekezdésében írt azon rendelkezést, hogy a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében foglaltakkal kapcsolatban a fent kifejtettek szerint a bíróságnak a jogszabálysértés esetleges fennállása körében kellett állást foglalnia, illetve e körben felülvizsgálnia a munkaügyi bíróság ítéletét. Az anyagi jogi és eljárásjogi szabályok megsértése egyaránt alapot adhat a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére, azonban ha olyan eljárásjogi szabálysértés nem történt, amely az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással lett volna, a meghozott határozatot a felülvizsgálati eljárásban a Legfelsőbb Bíróságnak hatályában fenn kell tartania. Amennyiben a bírósági ítélet tényállása iratellenesen került volna megállapításra vagy okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmazó módon történt volna a bizonyítékok mérlegelése, akkor az eljárásjogi jogszabálysértés megállapítható, ugyanakkor ilyen jogszabálysértés nincs, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok szabad mérlegelését támadta, mint ahogy az a perbeli esetben is történt az alperes részéről.

A rendelkezésre álló adatok alapján egyértelműen megállapítást nyert az, hogy ugyan a sérült a balesete bekövetkezése során nem viselte a konyhai dolgozók számára kötelezően előírt védőcipőt, azonban ennek az elmulasztása és a munkáltató részéről történő mulasztás - hogy ezt nem biztosította munkavállalója részére -, nincs okozati összefüggésben a bekövetkezett balesettel.

Az iratokból egyértelműen megállapítható, hogy a baleset kizárólag azért következett be, mert a sérült anélkül, hogy erre utasítást kapott volna, feladatköréhez nem tartozó munkát végzett oly módon, hogy elhagyta a munkahelyét. A padlózat vizes, csúszós volta

kizárólag az általa szakszerűtlenül, nedvesen, kézben és nem tálcán vitt evőeszközöktől származhatott, ami miatt elcsúszott. A konyhai dolgozók számára biztosított védőcipő nem az elcsúszás ellen véd, hiszen a konyha aljzatának kiképzése teljesen csúszásmentes, hanem a láb egyéb módon, forrázástól vagy minden olyan egyéb esettől, ami konyhában előfordulhat, védi meg a lábat. Ehhez képest amennyiben a felperes lábán ez a lábszárvédővel ellátott védőcipő lett volna, az sem eredményezhette volna a baleset esetleges elkerülését. Mindebből következően helyesen vonta le a munkaügyi bíróság azt a következtetést, hogy a bekövetkezett baleset és a munkáltatói munkavédelmi szabályszegés között okozati összefüggés nincs.

A Legfelsőbb Bíróság a munkaügyi bíróság ítéletében olyan kirívó eljárásjogi szabálysértést nem észlelt, amely az érdemi döntést befolyásolta volna és ekképp a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését is indokolta volna.

A Legfelsőbb Bíróság több eseti döntésében rámutatott arra, hogy a bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet csak akkor támadható felülvizsgálattal eredményesen, ha a tényállás iratellenesen került megállapításra, vagy a mérlegelés okszerűtlen volt. Miután jelen eljárás során a munkaügyi bíróság a Pp. 206. §-a szerinti mérlegelési jogkörében eljárva hozta meg döntését és a tényállás megállapítása során a bizonyítékokat a maguk összességében mérlegelte, mérlegelése pedig okszerűnek minősült, ezért a Legfelsőbb Bíróság a rendelkező rész értelmében a munkaügyi bíróság ítéletét hatályában fenntartotta a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján.

A felülvizsgálati eljárásban a felperesnek jogi képviselettel kapcsolatban perköltsége merült fel, ezért a Legfelsőbb Bíróság a perköltség viselése tárgyában a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

A felülvizsgálati eljárás illetéke a magyar államot terheli az Ebtv. 75/A. §-a szerint, mert az egészségbiztosítási ellátások iránti igények érvényesítésével kapcsolatos eljárások illeték- és költségmentesek.

Budapest, 2009. március 9.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Patassyné
dr. Dualszky Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Földényi Gyuláné s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági tisztviselő